

See de două ori în septemana: Joi-a și Domineca's;
era candu va pretinde importantia materieloru,
va est de trei sau de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 „ „
„ patraru	2 „ „
pentru România și străinătate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ diumetate de anu	6 „

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti a nostri, si de-a dreptul la Redactiune Stationegasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditiar'a; cate vor fi nebrancate, nu se vor primi: era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntia si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia: repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului este 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 11 fauru n. 1871.

Leone Gambetta, sufletulu resistintiei celei potrice contra invasiunii teutonice in Frantia, intr'adeveru s'a retrasu.

La acesta ocaziune se presentă lumem inca o data eclatanta proba si dovăda, despre valoarea, influinti'a, puterea magica, ce are unu spiritulu adeverat, unu caracteru firmu si luminatu, unu geniu mare.

Astfelu de spirite, caractere, genii — numai in lupta se conosciu; caci lupt'a este elementulu lor. Si — cu catu o lupta este mai mare, mai grea, mai desperata pentru muritorii comuni, cu atat'a genii mai vertosu se afirma si stralucescu. Si — cu catu ei mai multu se afirma si stralucescu cu atat'u mai multu amutiescu si disparu mediocritatile, fanfaronii, profetii falsi, cari de altmintrelea, naturalmente ii petrecu ca umbr'a loru pre adeveratii genii ai poporalor si ii latra totu mereu, intocmai pre cum latra canii la stelele sclipitorie.

In data ce atari barbati de adevratu spiritulu, adevrata energia si activitate — au disparutu de pre orizontele publicu, de pre campulu activitatiei, — toate fiintiele omenesci cate prin influinti'a lor, prin farmeculu cuvintelor si prin esemplulu faptelor lor erau escitate la o vietia extraordinaria potentata, decadu la unu statu de inertia, apatia, nepasare, si — se mira apoi ele incesi de sine, cum potura mai nainte se fia, se senta, se credea si lucre altu-felu!

Si acest'a este momentulu, candu innoatare motuorilor si ca indignitat de fanfaroni si profeti falsi — cu curagiu, — nu, cu obrasnicia si redica capulu si vinu la valore; intocmai, pre cum in celu mai nobilu cadavru, dupa-ce l'a parasitu spiritulu vietii, stepanirea devine a vermiloru!

Gambetta abia s'a retrasu si — deja opiniunea prevalinte in Frantia incepe a se pronuntia, ca resistintia mai de parte contra invasiunii nemtiesci este imposibile si ca prin urmare Frantia cauta se se supuna conditiunilor *Imperatutui Wilhelm*, ori catu de aspre si neumane ar fi ele; chiar si cessiuni teritoriale se admitu!

Abia a disparutu *Gambetta* de la putere si — Bonapatistii, Orleanisti, Bourbonii incepu a se misca prin tote unghiurile nefericitei tieri, ba inca se mai inventa unu nou candidat la Tronulu amaritei si umilitei Frantie, Regele Belgiei, pentru carele a nume luca cei ce — se temu de Republica, dar cu amintitele dinastii franceze nu se potu impaca; — si deja se latiesce faim'a ca constituant'a va fi in precumpenintia monarhica!

Alegerile pentru constituanta decurgu in tota Frantia in destula regularitate, er rezultatele despre cate ni reporta firulu electricu, nu dau inca nici o positivitate despre invingerea cutareii directiuni. Barbatii de frunte ai Republicei, pana si estremii, sunt alesi deja, dar asemenea sunt alesi multi si dintre contrarii lor. Intr'aceea regimulu provisoriu a dispusu, ca constituant'a se se adune nu in Bordeaux, ci in *Poitiers*, pentru ca se se pota consulta mai in linisce; er programulu pasirei sale ar fi: mai antaiu de tote unu reportu generale despre starea tieri si aspectele ei; dup' aceea, depunerea puterei in manele constituantei, si apoi constituirea unui nou Regim; in fine pertractarea conditiunilor de pace, cari — intre *Favre* si *Bismark* se fia deja statorite si subscrise.

Constituirea definitiva a tieri, asiã se vede ca va ave se urme mai tardiu printr'o adunare noua, ad hoc. — Atat'a este ce credemu ca merita a fi amintitu astadi la acestu locu despre Frantia. Cele ce se respandescu din diferite parti despre conditiunile de pace, pana acum n'au primitu din partea locurilor competinti — nici o aprobare; din contra organele inspirate ale dlui *Bismark* totu mereu urma a li nega autenticitatea. Un'a totusi pare a se adevera, cumca adeca armistiitiulu se va prelungi, pentru ca constituant'a se aiba destulu timpu d'a se socoti bine de pace. —

Alalta-ieri, joi, se deschise parlamentulu Angliei in Londra. Cuventulu de tron, cum ni-lu aduse telegrafulu, infacisidia totu miserabilitatea pre care avuramu ocaziune a o vedea in portarea guvernului anglu facia cu cumplitulu resbelu din Frantia si cu cele lalte complicatiuni europene. Nu cuprinde acestu actu solenu nici macar o expresiune curata si resoluta; nu este decatu o insirare de vorbe голе de frase elastice. — Deca Frantia a cadutu prin miserabilitatea lui Napoleone si a creaturilor lui, apoi vedit'a si reputatiunea Angliei intocmai s'a devalvatu prin miserabilitatea egoismului si particularismului seu.

Conferinti'a diplomatica de Londra, dupa cum ni spune o telegrama de ieri, si-a terminatu lucrarea. Ea, sub impresiunea miserabilitatei sale, facu — unuculu ce i se potea: cantu unu frumosu versu despre santiuni'a tractatelor, si apoi se incetina pan la jergonul vorii si dorintiei Muscalului. Astielu Kussia este stepan'a Marei-negre, er Turciei de mangaiere i acordara aceea ce ea si asiã avea, dreptulu d'a inchide Bosforulu si Dardanelele — ori candu va vré. Multu i va pasá Russiei de acestu dreptu, candu ea va dispune de o flota pancerata immensa in Marea-negra!

In privinti'a Dunarei — nu ni spune telegrafulu, ca ce va fi croitu conferinti'a, dar dupa scirile din Constantinopole si Viena, asiã pare ca acesta cauza de ocamdata va remane in statulu de pan' acu, prolongindu-se activitatea comisiunei dunarene internationale.

Cu unu cuventu: Diplomati'a de astadi in tota privinti'a porta pre faciasu caracterulu celei mai triste nepotintie si chiar miserabilitati. —

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 7 febr.

Se deschide la 10 ore nainte de mediadi de presiedintele *Somssich*, carele deduse ordinu nainte de siedintia, ca fotoliulu celu rosu, celu ocupá repostatulu ministru b. *Eötvös*, precum si mäs'a din naintea fotoliului, se fia imbracate negru, in doiu; pe mäs'a se affa o perina de catifea negra cu ciucuri de argintu, era pe perina o cununa de laurii. —

Petitiunile incurse si cererea ministrului pentru apcarea tieri d'a i se incuviintiã unu creditu suplinitoriu, precum si mandatulu presentatu alu nou alesului deputatu Aug. *Pulszky* se predau comisiuniloru concerninti.

Deputatulu *Andr. Kaldroviciu* din cauza de morbu i se incuviintiã concediu pe timpu nedeterminatu.

Dep. *Béla Perczel* face reportu casoi despre asistenti'a deputatiunei ce a insocitu remasitele pamentesci ale ministrului b. *Eötvös* pana la momentulu din *Ercsi*, si amintesce cu multiamita promptitudine, cu care a contribuitu la acesta ingropatiune proprietariulu domniului *Ercsi*, b. S. Sina.

Presiedintele crede, ca cas'a va incuviintiã

tiã dispusetiunile ce a facutu elu in privinti'a fotoliului ministrului b. *Eötvös* adaugendu, ca va lasa aceste insemne pana candu va fi incuviintitu postulu cu altu ministru. (Incuviintiare din tote partile.)

Trecendu cas'a la ordinea dilei, se continua desbaterca asupra bugetului ministeriului de agricultura.

Titulu IV. „institute.“

L. Tisza aduce a minte, ca cas'a a decisu in anulu trecut a se redica institute de economia rurala in Ungaria de susu, in Ardelu si Banatu, ca se se pota corespunde diverselor impregiurari si se se 'ncungiure caletori'a Ardeleniloru pe la *Altenburgulu* ung. Roga pe ministrulu a essecuta catu mai curendu acestu concludu.

E. Mukics se mira ca ministrulu nu numai nu a essecutatu acestu concludu, dar in bugetulu seu nici chiar nu pomenesce despre acestu concludu alu dietei.

Ministrulu *Szlávy* spune, ca nici scolele ce esistu pana acum spre acestu scop n'au atatia scolari, cati ar potu primi; din asta cauza se afla de prisosu alte institute noie, si erasi amintesce lips'a de puteri de instructiune.

E. Simonyi si *T. Pécsi* sustienu a se essecuta concludulu dietalu de anu.

K. Tisza se mira, cum pote unu ministru se tracteze unu concludu alu casei cu atata usiurintia; se fie amintitu acesta parere a sa candu s'a primitu decisu; astadi elu n'are se faca alta, decatu se essecute.

Rubric'a 1 „institutiulu de economia din *Altenburg*“ este prelimitatu cu 52,900 fl.

G. Várady sustiene, ca in acestu institutu se propunu obiectele in limb'a germana si ca tinerii unguri nu se potu cultiva. Ministrulu *Slávy* ilu incredintieza ca obiectele se propunu intr' amendoua limbele.

La votu se primesce sum'a de susu.

Rubric'a a 2 si 3 pentru asemenea institute in „*Keszthely*“ cu 34,700 fl. si in „*Debretien*“ cu 41,200 fl. — se primesce.

Rubric'a a 4-a pentru unu asemenea institutu in *Kolozs-Monosturu*, 44,500 fl. da indemnu la mai multe observatiuni, provocate de c. *B. Keglevich*, carele propune unu proiectu de concludiune, in care se cere, a se trimite tineri din Ardelu la Academi'a de paduritu din *Siemnitiu*. Dupa observarile ministrului *Kerkápoly*, carele dice ca pentru *Siemnitiu* ar trebui creata stipendii, cu deosebita privire la Ardeleni, — si dupa ce au mai vorbitu la acestu obiectu si *L. Tisza*, c. *B. Keglevich*, *L. Korizmic* ministru *Slávy*, *L. Berzenczey* c. *L. Simonyi*, c. *Em. Mikó*, *A. Lazar*, propunetoriulu c. *Keglevich* si retrage propunerea si sum'a de susu se primesce; asemenea se primesce rubric'a 5 cu 10,300 fl. pentru scol'a de agromonia din „*Hradek*“ si a 6-a cu 4000 fl. pentru scol'a destinata de a cresce vierii din *Dioszeg*.

Titulu V „institute pentru cultivarea de cai,“ 2,310,000.

K. Tisza, provoca pe ministru, a da deluciri detaiate despre aceste institute, si-lu roga a da aceste institute in administrarea numai a organelorunguresci; mai departe a ingrigi se se cumpere cai cu picior scurte si puternice, apti de munca.

Ministrulu *Slávy* raspunde la tote intrebarile antevorbitoriului spre multamirea aceluia. La votu tote rubricelce acestui articlu se primescu.

Titulu VI „institute de carantina“ cu 44,200 fl.; titulu VII „sterpirea bolii de vite,“ numita orientala“ cu 47,000 fl.; titulu VIII „institutiulu veterinaru din Pesta“ cu 32,800 fl. titulu IX „capitanatele montanistice“ 61,450 fl. se voteza fora nici o observare.

Titulu X „institutiulu geologicu“ e prelimitatu cu 26,900 fl.; titulu alu XI „oficiolatiulu staiscu“ cu 56,970 fl. se primescu fiecare cu scadere de cata o suta de fl. —

Titulu XII „Venitele postale“ e prelimitatu cu 4,018,290 fl. fiindu mai multi vorbitor inserisi, siedinti'a se redi a la 2 ore.

natu cu 4,018,290 fl. fiindu mai multi vorbitor inserisi, siedinti'a se redi a la 2 ore.

Siedinti'a casei reprezentant. din 8 febr. 1871.

Se deschide sub presidiulu lui *Somssich* la 10 ore. Dupa autenticarea protocolului, se insinua actele intrate, care se trecu la comisiunile concerninti.

Dep. *Ig. Helfy* interpeléza pe ministrulu de comunicatiune: Daca are cunoscintie despre aceea ca pentru fiacare numeru alu unui diurnalu din strainetate, daca diurnalulu nu e prenumeratu prin posta, trebuie se se platésca cate 2 cr. pentru ca se-lu aduca a casa.

Ministrulu *Slávy* promite ca va raspunde manedi.

Mas. Ürményi, referintele comisiunei petitionarie, face atenta cas'a, ca comisiunea a petrecutu multe petitiuni si se roga a otari o di spre resolvirea lor.

D. Irányi e de parere a se decide odatu pentru totdeun'a ca o di din fiecare septemana se servésca numai pentru pertractarea de petitiuni, ca se nu astepte petentii timpu indefinitu.

J. Györfy amintesce, ca *Csiki* inca de multu a predatu unu asemenea proiectu de resolutiune. — Cas'a decide, a-lu pune numai decatu la ordinea dilei dupa finirea bugetului. —

Se trece apoi la ordinea dilei si se continua din bugetulu Ministeriului de comerciu.

Titulu XII: „venitele postale.“

T. Péchy, *B. Guthy* si *Aristid Mattyas*, aréta starea cea deplorabila a postelor.

K. Tisza provoca cas'a, a imputeri pe ministru, ca din prisosele arétate in acestu titlu, se completeze retiéu'a postala.

E. Mukics se plange ca officiantii postali inca si acum mai luca nemtiesce.

Ministrulu *Slávy* n'ar dori unu bugetu mai mare dupa propunerea lui *Tisza* K. Din prisosele postei ar fi bine se se platésca deficitulu telegrafului de 300,000 si desdaunariile platite din caus'a neseguritatii. Incatu despre limb'a officiantiloru, acést'a se ntempla rar, dar daca e, nu trebuie se remonstramu, caci am margini libertatea nationalitatiloru, garantata prin lege.

K. Ghyzcy e in contra afirmatiunei din urma a ministrului, caci post'a e officiu de stat, si trebuie se lucre in limb'a statului.

Ministrulu *Slávy* si corege vorb'a astfelu, ca comunicatiunea officiantiloru are a fi si este in limb'a magiara.

Ministrulu *Gorove* dice, ca in centru toti officiantii sciu si nemtiesce si unguresce.

E. Simonyi compatimesce starea cea nesigura a tierii si dice, ca acést'a vine de acolo, caci postulu ministrului de interne sta desiertu, parasitu, de mai multe luni de dile.

La votu se primescu sub acestu titlu 4,017,790 fl.

Titulu XIII „Telegrafele“ Spesce sunt prelimitate cu 1,411,000 fl. venitele, cu 1,112,000 fl.

G. Várady face propunerea de concludu ca ministrulu se specificce retiéu'a liniloru telegrafice si starea lor, si se astérna unu proiectu de imbunatatire si completare, ca se pota fi tractate in bugetulu viitoriu.

Em. Huszár interpeléza pe ministru, ca de ce nu s'au essecutatu liniile telegrafice, decise de casa.

B. Guthy aréta negligniti'a si disordinea, cu care se promovéza telegramele la tiéra si cere remediare in acesta privintia.

Ministrulu *Slávy* scusa aceste greutati cu defectele, officiantiloru si cu inmultirea colosale a agendelor de comunicatiune. La propunerea lui *Várady* se obléga si fora concludu din partea dietei.

La votu se primescu sum'a prelimitata, asemenea si titulu XIII.

Titulu XIV „politi'a ripensa“, cu 59,800 fl. (venitulu 12,700 fl.) XV „cas'a pe-

stana de depozite" cu 137,000 fl. (venit totu atâta); XVI. „tacele montane" 41,000 fl. (totu atâta venit); XVIII „fonduri, fundatiuni si diverse venit" 27,000 fl.; XVIII „pensuni 86,246 fl. — se primescu fara nici o observare.

Cu acestea s'a finitu bugetulu ordinariu alu acestui ministeriu. —

Din celu extraordinariu rubric'a 1. „scopuri comerciali" cu 1000 fl. si rubrica a 2. „institute economice" cu 27,000 fl. se primescu fara observare.

Rubric'a a 3 „institutulu de cai alu statului", e preliminaru cu 151,000 fl.; comisiunea finantiara propune 145,000 fl.

La votu se primescu sum'a recomandata de com. financiara; totu asia se primescu si rubric'a 4 „institutulu de veterinaria in Pesta" cu 16,900 fl.

Rubric'a a 5 „Telegrafulu" e preliminaru cu 300,000 fl.

K. Antalffy cere a se infintia o linia de la Csik-Szereda spre Gyergy Sz.-Miklos, (in Ardél), si a se vota sum'a necesaria sub acestu rubrica.

Ministru Széchy dechiaru ca sunt alte linii mai insemnate de redicatu.

L. Berzenczey si L. Popp ceru a se face cevasi pentru Ardél si a nu-lu tracta totu masteru; caci vor incepe a se cal pentru unu si a lucra la desfacerea ei.

L. Csérnátónyi roga pe deputatii din Ardél a nu memorá de uniune la fiecare ocaziune si a nu se totu plange de tractare mastera: caci prin acest'a promovéza planurile neînsemnatei partide ce lucra neîntrerupt in contra uniunei.

Cas'a respinge propunerea lui Antalffy si primescu sum'a dupa preliminaru.

F. Házman din consideratiune, ca poterea Ungariei se baséza pe economi'a rurala si cu deosebire pe productiunea de grau; ca pedeele in comerciulu de bucate, promovéza usuriulu in bucate, si ca redicare de case publice, deposite pentru bucate ar folosi forte multu negociului, fiind ca actiunile acestoru case de depozite ar poté se aiba cursu ca si bani; face propunerea ca: *ministru se astérna casei in acest'a privintia unu proiectu de lege.*

Se decide a se tipari, impartii si a se pune la ordinea dilei mai tardiu. —

Urméza bugetulu ministeriului de justitia. Referintele P. Ordody espune, ca sum'a ordinariu totala este 3,875,300 fl.; adeca cu 162,492 fl. mai multu decâtu in anulu trecut, fora pensuni. Caus'a urcarii este regularea leteloru si a banilor de cortelu pentru officiantii de statu.

Ignatiu Dietrich intr'o cuventare de 2 ore aréta de o parte defectele in bugetu, de alta parte nemuliamirea sa cu cele specificate.

Densulu dice, ca in bugetu nu sunt puse

de felu spéselé pentru curtile de instantia prima, cari si in anulu trecut au fostu verite in bugetulu ministeriului de interne. In contr'a inserarii acestoru curti judecatoreci la ministeriulu de interne, este ocaziuni si poté a ceea, caci prin acest'a se dá acelu ministeriu o influentia pré mare a sup'a alegeloru. Cacu de neregulata este referintia acestoru curti contra regimu, se vede si de acolo, ca o parte dint'ensele si face reporturile contra ministeriulu de interne, alt'a contra ministeriulu de justitia; de aceea celu din urma la desbaterile a sup'a statorirei acestoru curti de instantia I, n'a sciutu se deo decâtu desluciri forte mance. Dispusetiunile facute de regimu pe acestu tenor, sunt numai — semi-mesuri, forte neconsecinti; acest'a impedece progresulu forte.

Lipsescu in bugetu mulcele (glóbele) in curse de la jurnalisti pedepaiti prin juriu de presa, cu tóte ca-su menite a fi unu ven'tu pentru cas'a statului. Asemenea ar trebui aretati in bugetu banii din pedepsele dictate de alte curti jurisdictionale si acest'a aretare, dupa parerea oratoriului, mai usioru s'ar poté essecuta, daca s'ar introduce unu felu de timbru specialu numai pentru aceste afaceri.

Ce se atinge de cele ce se afla in bugetu si cari dupa parerea sa ar trebui modificate — dice, ca sum'a pusa in bugetu, ca léfa pentru inspamentatoriulu numeru de officianti in acestu resortu, este peste mesura mare. In anulu trecut s'a cerutu atare suma, caci s'a disu, ca numai cu ajutorulu acelu dirigatori se potú essecuta affacerile codificatórie.

Mai tardiu insa ministru dechiaru, ca numai trei officianti din buroulu seu sunt ocupati cu acest'a affacere. Intréba deci, ca ce face multimea acest'a de officianti, dac'a ministru nu e in stare a vé nici cea mai mica influentia a sup'a intempriloru, ce cadu in ressortulu seu? — si acest'a lipsa de influentia se vedesce si din scandalos'a istoria ce s'a petrecutu in patulu episcopalu din Cincibiserici si din imprejurarea, ca ministru de justitia n'a fostu in stare a ni infacisia relatiunile curtiloru de justitia pomenite mai susu.

Mai de parte se afla in bugetu léfa a 5 officianti de cancelaria. Nu ar vé nimicu in contr'a acestui titlu, dac'a acela ar face macar bucuria respectiviloru. Dar e de parere totusi ca ministru ar poté se aiba cancelisti si cu lefe mai mici decâtu 900 fl. si 200 fl. bani de cortelu. Nu pricepu de felu, ca de co-i trebeu ministru patru directori de cancelaria, ca se supravegheze pe siese cancelisti? (Aplause din stang'a).

Dupe aceea caracteriséza activitatea curtii de casatiune si a forurilor supreme, si istoriscescu din esperintia propria dóua intemprari, ce dovedescu ca aceste curti de justitia judeca

cauzele — nu dupa dreptate, ci dupa colórea politica a partiloru.

In privintia despartimentulu pentru codificare, ar fi doritu, se faca unu proiectu de lege, dar scit'a p'ari, ca va cadé cu elu, pentru ca e facutu de unu membru alu partidei opositiunale.

Critisandu pe insusi ministru de justitia i reprosiéza ca n'are programa si sistema, si dispusetiunile lui tóte sunt defectuóse. Ce se face astadi, se restórna mane. In dispusetiunile ministru lipsesce aceea libertate si acelu semtiu constitutionalsu, fora de care nu se cade se fia acest'a ce este chlamatu a creá legi.

Nu primescu bugetulu de basa pentru desdatere speciala.

In fine dice, ca ministru nu ar fi neaptu, nici fora tactu, dar in alegerea officiantiloru si in dispusetiunile lui de pana acuma a fostu tare fora norocu. (Aplause in stang'a).

Siedintia se redica la 2³/₄ ore. Cea mai de aprópe manedi la 11 ore.

Pesta, 10 fauru 1871.

(Apucaturi finantiare oficiale magiari, incercari fraudóse si fora resultatu.) Precum am scriau in acestu diurnalu inca in 30 septembrie 1870, facendu-mi-se din partea perceptoratu reg. mag. din Pancota, (comitatulu Aradului,) vecsatiune si injuria malitios'a, totu in 30 septembrie 1870 am facutu la ministru magiaru regiu de finantie urmatori'a aretare si respective rogare:

Onorate domnule Ministre! — La inceputulu anulu curinte mi-am fostu luat libertate a face o interpelatiune in dieta in privintia abnormeloru abusuri ce se facu prin dirigatori finantiari, si ca domnulu ministru se fia deplinu convinsu de espunerile mele, am provocatu mai multe casuri speciali ce s'au intempratu, precum in comitatulu nostru Zaranadu, asia si in altele; — antecesorulu domnulu ministru in responsulu seu a negatu esistintia acestoru abusuri, si acelu responsu apoi prin maioritatea casei fu luat simplu la cunoscentia. —

Precum se vede, dirigatorii de finantie prin acest'a au prinsu curagi de a spori abusurile, celu putienu eu numai asiá mi-potu splica casulu ce se intempra subscrisulu in 26 a lunei cirinte, si a numé: inca in 31 decembrie 1866 cumperandu eu o via de la asociatiunea pentru cultura poporulu romanu in Aradu, perceptoratu mag. regiu din Pancota (comitatulu Aradului) precum se vede din chartia sub A. alaturata, in 31 iul. 1867 mi-tramise ordinatiune se platescu 109 fl. 37¹/₂ cr. ca procentu pentru transpunere viiei cumperate; dar fiindu acea tacare de o mestra multu mai mare decâtu se vine dupa lege, precum se vede acest'a din chartia sub B. am datu resursu in contra, si precum se vede totu din chartia de sub B. prin decisulu directiunei finantiale sum'a de 109 fl. 37¹/₂ cr. s'a redusu la 31 fl. 25 cr. care suma, precum aréta cuietanti'a

sub C. cu camelele de 1 fl. 81 cr. in totalu de 33 fl. 6 cr. in 10 decembrie 1868 am si respunsu a la proceptoratu mag. reg. din Pancota. —

Pe langa tóte acestea in 29 a lunei curinte, judele Baiu de Crisium mi imanuá ex officio mandatulu sub D. prin care mi se impune totu prin perceptoratu reg. din Pancota, ca totu pentru acea via, cumperata de la asociatiunea aradana, pana in 30 de dile se platescu 218 fl. 75¹/₂ cr. procentu de transpunere.

Scriptele cu acest'a ocaziune alaturate numai in copii la provocare sum ga'ta a Vi le asterne si in originale.

Domnule Ministre! Dupa cele premise asiá cugetu, ca in casulu presentu nu mai poté se fia vorba de gresiele, ci numai de insielatiune, séu malitia.

Dreptu aceea Te rogu cu tóta onórea se binevoiescu a me scuti de injuria dirigatoriiloru finantiali, si totu odata a-mi dá satisfactiunea cuvenita, ca se nu fu silitu, si peste voia, a cere audiintia la Maiestate, si sentulu tronului in contr'a ilegalitatiloru si injurieloru ce mi se facu din partea dirigatoriiloru finantiali! — Primescu dle Ministre etc.

Neprimindu pana in 20 ian. 1871, adeca in timpu de aprópe 4 luni, nici unu responsu, am datu dlu ministru de finantie urmatori'a a dóua rogare:

Onorable Domnule Ministre! — Inca in septembrie 1870 mi-am fostu luat libertate a Ti aduce la cunoscentia prin o suplica motivata cu documinte, unele abusuri malitios'e, injurii si vecsatiuni comise din partea dirigatoriiloru de la perceptoratu din Pancota in comitatulu Aradului, rogandu-Te se si bunatatea d'a-mi face dreptate, si a me scuti de nepadiriile ilegali si malitios'e ale acelu deregatori; inasa, dorere, pana astadi n'am primitu nici o mangaiere, ma nici unu responsu macar!

Dreptu aceea de nou mi permitu a Te rogá cu totu respectulu, se binevoiescu a-mi dá gratiosulu responsu la suplica susu memorata. — Primescu Dle Ministre etc.

La acest'a apoi in 28 ianuariu 1871, prin capitanatulu orasiulu Pesta, in dosulu aretarei, respective primei mele rogari date in limb'a romana, primii de la directiunea finantiale din Aradu urmatori'a deslegare in limb'a magiara:

Decisú. La oficiulu de dare din Pancota competintia de 218 fl. 75 cr. dupa actulu de cumperare si vindere introdusu sub pusectiunea de sub B. e. a anulu curinte, cu privintia la catastifulu aceluasi oficiu din anulu 1867 sub B. ca impacatu, s'a stersu.

Despre ce dlu suplicante or retramiterea celorlu 4 documinte se incunoscentiédia.

Directiunea finantiale reg. mag. aradana. — Aradu 7 nov. 1870. Torma mp. (pe romanian J. Hrénu.)

Din acestu decisu se vede apriatu, ca dlu Torma a facutu atâta, ca a medilocitu stergerea a acelei sume de 218 fl. 75 cr. care perceptoratu din Pancota voia a o trage de pe mine nelegalu si probalminte pentru posiuariulu seu; si cu atâta totu lucrulu s'a gatau!

FOISIÓRA.

Langa Suceava, in 20 ian. 1 fauru 1871.

Sfatu cu satenii

despre autonomi'a si congresulu besericescu in Bucovina. (Incheierea.)

Aceste toate sunt de mare trebuintia pentru noi; caci pana acum nu avuram mai nemica din ele, si poate si de aceea ni mersa cam reu, si cu legea noastra in Bucovina si cu noi credinciosii ei. Dar spune-ni, me rog, asiá soboara sau congrese, nu sunt ele in contr'a legii noastre? —

Dómne feresce, nu! ba tocm'a sunt ele si dupa noim'a invetiaturei insulu Christos si a sfintilor Apostoli; apoi si dupa regul'a, care o padira acesti sfinii Apostoli intru ocarmuirea comunitatilor besericesci, cât traira ei pre pament. Poruncesu acest felu de ocarmuire „soborniceasca" a besericei noastre si a comuneloru ei câte sunt in toata lumea, poruncesce die, sfintele canoane, asiediate de sfinii parinti in sinoadele de a toata lumea.

Asiá de pilda, sfant'a evangelia, cartea invetiatureloru lui Christos de la inceput si pana in farsit ni spune, ca numai prin dragoste contra Dumnedieu si contra aproapele potém dobandi mantuirea sufletulu nostru.

Dragostea dara cere, ca si sarcinele in comunitatea veduta a besericei toti sa le purtam, câtú suntem madularii acestei beserici; iara nu unii numai sa poarte sarcin'a, iara altii sa se foloseasca.

Tot asiá inasa trebué sa fie si cu dreptu-

rile si foloasele in societatea besericeasca: cum totii poarta sarcinele, asiá totii sa aiba si drepturi si folosuri: astfelu cere dreptatea, si dreptatea e — dragostea.

Toti, adeca sute de mii de noi, nu ne putem odata aduna la un loc, ca sa otarim un'a si alt'a in trebile economiei din comunitatea besericea noastre. Dara ni alegem oameni incredintati ai nostri, de la carii potém de sigur accepta, ca aceea vor grai si otari la congrese sau soboare, ce am grai si otari noi, deaca am fi acolo. Christos apoi vrend a ne invetiá, ca in besericea Sa, carea e legea noastra ortodocsa, nu unul sa stapeneasca, nu un om numai sa o conduca pre pament, a spus: „unde sunt doi sau trei adunati in numele meu, acolo voiú fi si eu in mijlocul lor," si in alt loc: „spuneti besericii," „spuneti soborulu."

Pre aceasta temelia de soboara sau adunari, constituita si Apostoli comunitate besericesci, otarind toate numai cu invoierea, „batrênilor comunitatii" si ale „intregii comunitati." Asiá de pilda cetim la faptele Apostolilor cap. 15, st. 22 si 25: „Atunci s'a parut Apostolilor si batrênilor impreuna cu toata adunarea, ca alegând barbati din ei, sa trimita la Antiochia, . . . scriind prin manele lor acestea: „Apostolii si batrênii si fratii, celor de la Antiochia." s. c. l.

Tot asiá, cumcá in sobor, in adunarea comunitatii besericesci, iara nu in voi'a numai unei persoane pusera sfinii Apostoli poterea si autoritatea legala a dirigerei si conducerei administrative intr'o comunitate besericeasca, se cunoasce si din faptele Apostolilor cap. 19, st. 39, unde sf. Apostol Pavel comunei besericesci din Efes dice: „iar' daré cercati pentru

alt ce-va" (nu pentru trebi ale credintei) se va deslegá intru adunarea cea dupre lege."

Pe aceea urma oréduesce canonul 37 al sfintilor Apostoli, ca sa se tina de dóue ori sobor in an, care ordinatiune o repetiescu si soboarele de a toata lumea I, IV, VI, si VII, si sfant'a noastra lege, ca ea ocarmuirei sobornicesci in beserica i dá toata onórea si insemnatarea, asiédia, ca in pomenirea soboarelor ecumenice sa se faca a nume prasnuire, care se si tine de intreg'a noastra beserica, si a nume in Duminecele asiá numite ale sfintilor parinti.

Mare lucru! apoi cum dara, ca un lucru atát de mare si sfant, cum trebeu sa fie in legea noastra soboarele, la noi nu se tinura pan' acum? Noi pana acum paraisem doara legea noastra cea sfanta, si numai acuma e ca iarasi sa ne intoarcem la ea?

Mai ca o paraisem; dara nu din vin'a noastra a credinciosilor si tiilor sfintei noastre beserici, ci din alte pricini, de care nu mai vreu sa vorbesc, ca si asiá sunt ele acum trecute. Dara atâta vi voiú spune, ca si formele guvernarei statulu in care traim, chipul adeca al ocarmuirei tierilor, nefind el pana acum constitutional, adeca tot asiá cum se cade sa fie guvernarea besericea noastre, ci fiind ocarmuirele in Austria pana mai dauna-di absolut'stice si despotice, adeca dupa voea numai a persoanei domnitoare si catorva put'eni alesi de aceea, — nu ni erá nici noa usior a practica sobornicitatea besericea noastre, sa tinem adeca congrese si sinoade. Pre langa aceea si pre langa altele mai multe sa mai scie, ca in trecutú unele persoane mari in eparchia si tiara, ca sa dispuna ele mai lesne cu eparhia si avere besericesca,

riceasca, fondulu adeca al nostru relegiunariu, dupa placul lor personal, nu voiau sa tina congrese si sinoade, cari sa le ingustetiasca domnirea lor.

Nu e inasa si astadi asiá. Astadi si form'a ocarmuirei statulu nostru e constitutionala, adeca soborniceasca, (representativa prin deputatii poporulu,) si MS. Imperatulu ni dede voia apriata, ca sa tinem noi Bucovinenii de relegiunea ortodoxa-orientala, sinoade si congrese besericesci, si mai marii nostri besericesci consimt, de pilda pré sfantitulu nostru Archiereu inca este din toata inim'a gat'a, a aduce poruncele sfintei noastre legi cum si dorintiele noastre ale tuturor diecesanilor la implinire, si sa tina sinoade si congrese besericesci, spre a regulá si a pune la cale atâtea si atâtea trebuintie, cari de mult si foarte ne lipsescu in besericea noastra aice in Bucovina, si cari trebuinti vi le indegetaiu mai nainte, prin cele 12 puncturi.

Aceast'a intru adever foarte bine ar fi. Dar mai spune-ne, me rog, ca nu te-am intieles bine: deaca si preotii si mireni au dreptulu sa iee parte la congrese besericesci; cam câtú mireni, si câtú preotii vor poté sa fie in acele congrese?

Congressele besericesci, ca sa fie ele aceea ce acceptám, si pentru ce le si cerem de atâti'a ani, sa fie ele adeca: in binele si spre inffiorirea besericea noastre, cum si pre deplin'a pastreare a autonomiei sale de catra ori si ce iniriure straina sau daunacioasa, trebeu mai antaiu sa fie independente sau neatarata de acele inriuriri. Caci altmintrelea despot'a (samovolnic'a) si prin congrese va potea dirige toate

Nici dlu ministru *Kérkápoly*, nici dnulu *Torma*, (carele desi nu s'a subscriu cu caracterul seu, probalment va fi directorulu financiaru, ce si de acolo deduce, căci numai astfelu de domni mari nu-si subscriu caracterulu, pret'ndiendu că tota lumea de sine se scie cine sunt ei) — dlu nici unulu n'a aflatu de lipsa pentru unu atare abusu, si incercare de insietiuine, a face vr'o alta mai departe di. pozitiuine. — Nu e de mirare deci că din tôte partile se audu plansori nenumerate in contr'a diregatoriloru financiari pentru abusuri, vecsatii maltrata-torie si fapte ilegali, ce se comitu facia de bietulu poporu, — dupa ce in contr'a loru ori unde si ori cate plansori si arétari se facu, acelea nime nu le ie in socotintia; ce sciindu diregatorii, este pré naturalu, că maltratarile, abusurile si faptele nelegali, crescu si se sporescu ca vér'a buretii dupa plôia! Déca la o aretare a unui deputatu dietalu, (desi romanu,) o aretare cu date si documinte, o aretare in urm'a careia s'a doveditu pe deplin unu abusu grosu de oficiu, si o incercare de insietiuine, — domni de la potere, afara de aceea că au ordinatu stergerea sumoi cu care acei diregatori voiau se insiele, alta procedura a luá si alta satisfactiuine a dá, n'au aflatu de lipsa, atunci ce póte asteptá unu bietu tieranu, a nume candu este romanu, intr'unu asemenea casu?!

O, bat'o naib'a, viétia constitutionala magiara de ea; unde am ajunsu cu ea! —

Sigismundu Borlea,
deput. diet. si protonot. comitat. Zarandu.

Soceni, in Carasiu, 22 ian. v. 1871

Multu stimat dle Redactoru! Fiindu că organulu DVóstre „Albina,” carele e adeveratu organu alu causelorú noastre nationale, multi articuli, de multu interesu, petrece in publiculu nostru cetitoriu, eu am cugetatu, că va avé cãta locu si pentru acésta istoria de mare interesu, spre a o aretá in tóta lumea romana, pentru toti cei ce vreu se intielega si se faca bine bisericeii si natiunei loru.

In a. 1869, maiu 5. repasá in Dlu fie-ier-tatu parintele Petru *Cotreatiu*, administratore parochialu in Soceni; atunci la aretare fa-outa din partea parochialu din locu, Daniulu *Sciopóne*, catra dlu protopopu alu Caransebesiului, *N. Andreeviciu*, acésta vacanta parochia, o incredintá parintelui capelanu Trifonu *Stoica* spre administrare, pana la mai departe ordina-tiune a ven. Consistoriu.

Parintele administratoru in decursulu a-stei administratiuni — precum scimu din atesta-tulu subscriu, si-a facutu îndatinat'a petitiune catra ISA dlu episcopu *J. Popasu*, pentru de a fi intaritu definitivu pre parochia aceea. II. Sa, — credu din indemnu curatu, nu s'a gra-bitu a impliní cererea; odata--socotimu pentru

că nu erá departe canonic'a constituire a bise-riciei nóstre; apoi si pentru ca se tréca anulu de administrare, in care venitul parochiei a-vea a fi impartitu cu veduv'a preutésa.

Dupa ce ajunseramu Stat. organicu, se constituí si comun'a nóstra bisericesca conformu dispusetiunelor aceluasi Statutu; totu intr'acelasi timpu primá resignarea dlui invetiatoriu Petru Pupu. Devenindu statiunea invetiatorésca vacanta, comitetulu parochialu a trebuitu se se ingrigiésca pentru deschiderea concursulu spre implinirea si a catedrei invetiatoresci si pentru parochia asemenea. In siédinti'a sa din 7 ian. 1870 s'a pertraptatu caus'a parochiei, unde cu unanimitate, din cea mai libera voia a dechiaratu comitetulu parochialu, ca se nu se deschida con-cursu pentru vacant'a parochia, ci se se faca reducere, adeca: din dóne parochii se fia un'a, si inca fora capelanu in viitoriu. In urm'a ace-storu concluse, pentru statiunea invetiatorésca, s'a deschisu concursu, éra pentru parochia nu.

La timpulu seu, conformu Stat. org. §. 9, s'a publicatu sinodu parochialu prin amintitululu dnu parochu pentru acéste dóne cause, care sinodu, in 11 ian 1870, sub presidiulu m. on. d. protopopu susu anumitu, cu unanimitate si vóce inalta, fora nici una contradicere, alésa de invetiatoriu pre competentulu Antoniu Sabinu, éra pentru parochia cu asemenea insu-fietire incuviintiá reducerea proieptata de comitetulu parochialu.

Protocolulu sinodulu aprobandu-se de II. Sa dlu eppu si de ven. Consistoriu eparchialu, alegerea amintitululu d. invetiatoriu fú primita si intarita; éra caus'a de reducere a parochiei — s'a respinsu, cu cuvintele si cu svatulu II. Sa le dlui eppu, de dupa cari pentru unu lucru asiá de importante ar fi se se conchiame pururiá sinodu specialu, numai ad hoc, si protocolulu decretatoriu de reducere, se se subscrie de toti membrii sinodulu!

S'a convocatu deci prin dlu parochu, in tóta form'a, demantatul sinodu extra-ordinariu, care sinodu in 9 augustu 1870, fiindu forte numerosu, sub presiedinti'a dlui parochu Joane *Stefanovicu* din Matnicu, ca asésore consistorialu si plenipotentiatu alu dlui protopresviteru, cu asemenea unanimitate casi prima data, s'a dechiaratu că se tiane de conlusuulu pentru reducerea parochiei de la care nici macar sub-ce impregiurari nu se va abate, si totu de o data a si subscriu respectivulu protocolu, dupa cum a fostu cerinti'a dlui episcopu.

Protocolulu acést'a substernendu-se ven. Consistoriu spre aprobare, II. Sa parintele eppu, pentru ca caus'a implinirei unui postu de pa-rochu, s'au reducerei unei parochie, se strabata aduncu in inim'a si mintea sinodulu parochialu, — a respinsu si acestu protocolu, cu cuventu, ca se se mai chame si a treia óra sinodu paro-chialu, in care a nume dlu protopresviteru se fia

presiedintetora a mai fi substituitu de altu cine-va! — Dovéda chiara că II. Sa atátu de multu ne iubeacu pre toti, clerici, ori mireni, încátu pentru că toti se ne luminámu si mantuímu, totu câte de trei ori ni demanda se facemu tóte; chiar si predicel ce tramite preotiloru la dilele de serbatori mari, ordinéza ca de 3 ori se ni se cetésca in S. biserica, ca ele aduncu se se im-prime in inim'a ascultatoriloru!

La timpulu seu, dlu parochu in tóta form'a ér conchiama a 3-lea sinodu parochialu in caus'a parochiei vacante, care sinodu se tianu in 10 ian. 1871 sub insusi presidiulu dlui protopopu; aci dlu presiedinte desfasiurá onor. sinodu din firu in peru caus'a acestei a treia conchiama a sinodulu, provocandu apriatu, de 2 si de 3 ori, ca noi bine cugetandu si rumegandu caus'a, si bine strecorand'o prin mintea si inim'a nóstra, apriatu se ne dechiarámu: voimu ca se se deschida concursu pentru veduv'a parochia? séu se se reduca ea? Apoi spuindu-ni lamuritu, că ISA voiesce, ca proto-colulu acést'a, se se subscrie de completulu si-nodu, fia ori cum ar fi. — La acést'a noi cu conducatorii nostri in frunte, a nume Davidu *Jebeleanu*, judele si presiedintele comitetulu parochialu, Petru *Sciopóne*, primulu epítropu, T. *Sciopóne*, codreanu si membru la comitetu, Iosifu *Peica*, membru la sinodulu protopopescu si Rusalinu *Banu*, in cea mai deplina si mai respicata armonia si unanimitate ne dechiará-mu, că noi, caus'a acést'a bine am cercat'o si cugetat'o, si am aflatu că numai reducerea póte se fia buna si folositoria — si pen-tru parochu si pentru parochieni, pentru ace-aa si antaia, si a doua si acuma a treia óra ne dechiarámu, că noi pre langa aceea stámu, că protocolulu sinodulu alu doilea, carele e si subscriu de noi, se aiba valóre la venerabi-lulu Consistoriu, éra de se postesce ca se ne mai subscriemu inca odata, si acést'a facemu; si am si facutu.

Protocolulu acést'a, intru carele cu fer-bintiéla ne-am rogatu de Vener. Consistoriu eparchialu din Caransebesiu a incuviintiá can-du-va acésta decisiune si a-i dá pentru totude-un'a valóre obligativa, — dlu protopopu l'a luat cu sine spre alu subministrá la loculu seu, si noi credemu că trebuie se fia celu mai de pre-urma!

Istori'a acésta, ciudata intr'o parte si esem-plaria intr'alt'a, de aceea s'a datu in publicitate, pentru ca fratii romani de pretotindeniá ca ma-dularile trupulu insuffetitu alu bisericeii, fie ei clerici, ori mireni invetiatori, ori invetiacei, toti cei ce iubeacu bisericea si binele ei, la tóta ocasiunea, cu amendóna manile se imbracisiez, esemplulu viu alu Soceniiloru si prin nemice'a, prin nici o incercare contraria se nu selase a fi abatuti si sedusi; căci noi ca totu atáti'a fap-tori, toti cu totii in cea mai buna armonia, de

la inceputu ne-am otaritu pentru reducere si — luandu bine sém'a, că ea, reducerea, e cali-ficata d'a fi temeiulu bunei moralitati, bunei in-tielegeri, bunei chiverniseli materiale si spiri-tuale in comune, imputienarea preotiloru — o de buna séma, ce dá celoru santiti ocasiune a pe-trece strineu cu oficiulu loru, cum se si cuvi-ne, — prin nemica sub sóre n'am fi potutu fi desbatuti si abatuti de la propusulu nostru, ca-rele prin intreita proba s'a doveditu firmu si seriosu si trebuie se reese. —

Resolutiunea finale intr' acésta cauza o acceptámu de la Ven. Consistoriu din Caran-sebesiu cu tóta liniscea sufletulu nostru, fiindu sufletulu nostru prin convingerea si prin armo-ni'a comuna tare si nestramutabilu.

Doi membri ai sinodulu parochialu.

(Tóta onóra fratiloru din Soceni! Intie-liginti'a, firmitatea caracterulu, armoni'a loru in acestu casu — sunt pré laudabile. Insa — nu ne-am prinde la remasiu că vré fi totu asiá, déca se intemplá ca vr'unu clericu absolutu se aiba rudeni numeróse intre ei. Particularis-mulu, bata-lu foculu lui, este carele sparge bun'a iatielegere si armonia intre poporu. De altmintrelea, ori cum se fia, n'am poté affá buna si cu cale pasirea vecsatoria a ven. Consistoriu prin care s'a maltratu poporulu fora vre-unu motivu ratiunabilu; căci dóra stepanii din Ca-ransebesiu nu vor pótti ca reducerile de paro-chii se se decida totu de trei ori si totu numai in unanimitate! Si déca s'ar mai fi potutu cum-va legitimá séu scusa asemenea pasire pana la optomvre 1870, de la congresulu nationalu de atunci incócia — ea a fostu nepermisibile. Reductiunea in Soceni, unde pre cum ni este conosciutu si asiá este unu parochu si unu ca-pelanu, avea a se decretá prin Consistoriu dupa lege ex offo chiar si in contr'a votulu poporu-lu. Adunarea din 10 ian. a. c. a sinodulu pa-rochialu, de si face ea onóra poporulu, arunca in sa o umbra defavorabile a sup'ra ven. Con-sistoriu, si — credemu că nime nu va mai recomandá alta data asemenea pasire in atare casu. — Red.)

Langa Fagetu, (in Carasiu) 26 ian. 1871.

Stimat Domnule Redactoru! Inca din anulu 1868, de candu pré gratiosulu nostru Monarchu binevol a sanctioná „Statutulu orga-nicu” si a ni dá lege pe bas'a dreptulu nostru istoricu, Statutulu org. mi devení cartea si stu-diulu de predilectiune; me delectam cetindu-lu si recetindu-lu; totusi de unu timpu incóci lu pusesemu la o parte; dar — ce se vedi? Din intemplantare facóndu o excursiune prin cer-culu Fagetulu, trecui prin o comuna a proto-popiatulu acestuia tocmai la Botezulu Dom-nulu, si pre cine intelnii? Erau locuitorii cu securile pre umere, ér nevetele melitiandu ca-

asiá, casi pana acum fár de ele. Aceasta ne-dependintia sau neatarnare in sa poate as-ceptá numai deaca vor fi sau toti deputatii in-dependenti, sau macar numai maioritaea lor. (Luati la aceast'a, ve rog, bine seam'a, ce ve spun!) Acum'a vine că in congressurile bese-ricesci, in acele adunari adeca, in cari are să se sfatuiasca si otarasca trebile economiei in in-treaga comunitate bisericesca a eparchiei noastre bucovinene, trebuie să fie representata intreaga noastra comunitate eparchiala, adeca si preotii si mireni. Intreaga in sa comunitate bisericesca numai asiá va potea fi ea dupre drept representata, deaca dupa proporti'a nu-merulu preotilor si mirenilor nostri vor fi in congressuri preotii si mireni reprezentati.

Ar veni dara, ca preotii dupa catimea lor de vr'o 400 si mireni dupa cea a lor de vr'o 400.000 să aiba in congressuri deputati.

Insa preotii sunt acei barbati, cari ca pastori ai nostri sufletesci, pentru darul lor cel sfânt si pentru, cum am dis, evlaviositatea si sublimitatea chemarei lor, trebuie să fie, si si sunt la noi in cea mai mare vaza. Pe langa aceea, ei au invetiaturi si sciintiele legéi, pana si cele mai adânci: pentru aceea ne-om intielege noi la antia adunare congressuala, cam prin câtii preotii, si prin câtii mireni să fie representata comun'a noastra eparchiala in congresse. Fratii nostrii Sërbi si Români din Ardeal, Banat si Ungaria au acum'a congresse bisericesci, si ei s-au intieles astfelu, că la dinsi sunt mireni reprezentati cu dóne, iara preotii cu un'a din trei pãrti; a nume la Romani, cari mai departe au ajunsu cu sinodalitatea, adunările eparchiale se compun de 40 de mireni, si 20 de preotii,

iara Congressul general de 60 de mireni si 30 de preotii. — La noi in sa să vor pune cum diseiu, in privinti'a aceast'a preotii si mireni in cale, dupa dreptate si buna 'ntielegere, cum să si cade ca in sf. biserica toate pe dreptate si cu bun'a intielegere să se intocmiasca. Nu-mai apás cu toata tar'a cuventulu nedepen-dinti'a congresselor, acéast'a să se caute de timpuriu a se asigurá, că să nu fie „cea de pe urma mai rea decât cea d'antaiu”. —

D'apoi ni spuse cine-va, că in Ardeal si Ungaria, la fratii nostri Sërbi si Romani, de aceea-s reprezentati preotii numai cu un'a din trei pãrti, că acolo sustine poporul singur bese-ricel, pe preotii si scolile: aice la noi in sa poarta cea mai mare parte a obeltueleuru pentru sus-tinerea bisericeilor, a preotilor si a scolilor — fondul relegianariu, carele, cum să dice, nu e adunat si prin ajutorare din partea poporulu, ci numai din averile date de ctitorii manasti-rilor si ale episcopiei. De aceea si poporul bisericeii noastre in Bucovina, mireniméa adeca, să fie — nu prin mai multi deputati represen-tata in congressul bisericesc decât preotimea.

Bá nu; eu cât sciu, dreptatea si inde-pendinti'a congresselor fusera in Ungaria si Ardeal scopul unei asemenea compuneri de con-gresse.

Acéast'a cum spuseiu in sa va urmă la noi dupa bun'a intielegere si invoie intre preotii si mireni. Insa, privitoriu la sustinerea preotilor si scolilor la noi, cu cea mai mare parte din fondul relegianariu, iara fondul acést'a că n'ar fi compus si din contribuilele poporulu, — acéast'a n'o cred să spuna cine-va. Pentru că să scie, că si poporul nostru, mireniméa adeca,

a ajutat mult la adunarea fondulu relegianariu, si a nume prin dilele de lucru la preotii, care au fostu pana mai in cei ani; apoi prin „mar-riesii,” carii mai sunt in sa si astadi; mai de-parte prin locurile sesiunale, platirea functiilor si prin contribuiri la facerea bisericeilor si scolilor. D'apoi daruitorii de averi bisericesci, ctitorii — n'au fost si ei mare parte mireni! —

Nu, bá nu, me rog; dara in sa un'a te-asíu intrebá. Aud că sunt unii carii vreu să faca intre noi si intre fratii ruteni, cari-s de o lege cu noi aici in Bucovina, oarasi care invraj-bire. Ce se tinem despre acéast'a?

Aceia dintre voi satenii, carii ati fost asta-veara la adunarea noastra poporala la Cernáuti, ati avut privilejiu a audi, cine si ce feliu de di-honii avura să faca intre noi Romanii si Ru-tenii, fratii si fiii unei si aceleasi mame bese-ricel. Satan'a stricá si fericirea protoparintilor nostri Adam si Eva in Raiu: tot Satan'a si aice-si cauta uneltele sale cele veninoase, de a stricá pacea si bun'a traire a noastra cu fratii Ruteni, cu carii noi pe un'a si aceeasi brásda traím si ne hranim, si in un'a si aceeasi lege sfanta ne inchinám.

Nu le-ar placea adeca la multi, ca să fim noi stapeni in bisericea noastra si preste averea bisericeii noastre, — dupre cum ni dade voia bunul nostru Imperat. Căci multi straini s'au ingrasiat din fondul nostru relegianariu: si de aceea ar vrá unii ca aceia să ne invrajbeasca intre noi insine, ca apoi să mai fie, cum au fost pana acum, ei stapeni pe mosi'a noastra.

Dara ati veduit si ati audit asta-veara la Cernáuti si aceea, că bietii nostrii frati de pe la Ceremusiu si Nistru, macar că-s nisce tianari

numai ca si voi, ei sciu bine, că di n parte noastra a Romanilor n'au nici o strembatate, că noi nici nu le-am impus, si nici nu le impu-nem limb'a noastra in biserica sau scoala, si nici n'am cerut de la dinsi oaresi-cari cheltu-eli pentru sustinerea bisericeilor si scoliloru noastre.

Acéast'a fratii nostri Ruteni sciind, vediu-rati cum respingeau toate smomirele spre vraj-ba si stricarea bunei intielegeri intre noi, din care ne'ntielegere intre noi Romanii si Rutenii, nu noi, nici Rutenii, ci cu buna seama numai dusmanii nostri ai amanduror'a ar trage folos.

Afara de aceste toate, in biserica nici noi Romanii, nici nime cu minte nu amestica legea cu natiunalitatea. In biserica Romanii si Ru-tenii suntem toti tot un'a.

Fiti sanetosi, si in curendu ne vom mai intalni si vom mai vorbi despre aceste si altele.

Dar nu ni-ai spus in sa: este ca să avem dara congres bisericesc, si cât de de graba?

Voia, cum v'am dis, acum avem de la bunul nostru Imperat din diu'a de 4 novembre a. tr. — spre a ne pregati de congres bese-ricescu; si despre ceea pré inalta incuviintiare a MS. Imperatulu pentru tinerea congressulu nostru bisericesc facú maritul Ministeriu asisdere sciintia Domnulu President al tieriei noastre, si in scurt timp se vor conchemá unii barbati de ai nostri la Cernáuti, si acosti'a se vor sfa-tui: cum si cand să se adune adeveratul con-gres, spre a luá cât mai curend organizarea si regularea trebilor noastre bisericesci in mana?

„Dumnedieu să ajute!”

„O! să ajute Dumnedieu!”

Unu preotu.

*

nep'a! — Ce se fia? me întrebaui, de creștinii noștri lucra la astfelu de serbatore mare! Se-i întrebu. — Mai ómeni, ce sunteți voi, romani, turci ori ce voi'a tatalui? — „Ba, Domnule draga, noi nu suntemu nici turci, nici pagani, ci suntemu creștini și romani.“ — „D'apoi nu sciti voi că astadi e Botezulu Domnului? — „De unde se scimu, Domnule draga, că noi n'avemu popa aprópe de 2 ani; ne-am selbatecitu, acusi incepemu a urla ca ursii.“ — „Ei bine, cum se póte acést'a? Ati amblatu, ati corutu preotu la locul seu? — „Amblat'am Dle; dar par' că protopopulu nostru nu vré se scie de noi; vedemu că se cosesce și folosesco pamentulu popescu, dar de popa nime n'are nici o grija!“ — Acestea fara respunsurile, la cari me dórea inim'a, vedindu cum o comuna intréga se face préda — nu sciu capriciului scú interesului particulariu a administratiunei bisericesci.

Din diu'a aceea, érași incepu a frundiari Statutul organicu, ca se me convingu: óre are Stat. org. vr'unu §. dupa care se se póta justificá scú scusa astfelu de pasire a protopopului și preste totu a eparchiei? Aprópe 1000 de suflete dupa draga voi'a nu sciu — cu, se remana ani fora preotu! — si m'am convinsu că atare §. nu exista. Bine — cum merge acést'a? —

Pentru aceea, din dorere de inima pentru bietii tierani, viou a face urmatóri'a

Interpelare

Venerabilului Consistoriu gr. or. din Caransebesiu:

Are acela cunoscentia că parochia din Zoltu, protopopiatulu Fagetului, aprópe de 2 ani e vacanta, și poporulu e cu totul parasitu și aprópe d'a se selbateci?

Daca are cunoscentia, are de cugetu a face dispusetiunile necesarie pentru deplinirea acestei parasite parochii, și ce este caus'a de s'a negrigitu ea atât'a timpu, spre dau'a bisericei și ca vatemarea Statutului org.?

Daca a este modeste întrebari, dictate de cugetu curatu, romanu și creștinu, ar remane fora rezultatulu doritu, — recomendu caus'a celui mai de aprópe sinodu eparchialu!

— a. —

Publicatiune.

(N. 20 A.) Postulu de Notariu la Directiunea asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu — devenindu vacante, prin acést'a se publica concursu.

Salariulu improunatu cu acestu postu este 600 fl. v. a. care se solvesco in tota lun'a anticipative din casad'a asociatiunei.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se-si tramita recursele la Directiunea subsemnata pana in finea lunei lui fauru 1871, in care pre langa calificatiunea receruta in genere pentru acestu postu, in specialu vor documentá perfect'a cunoscentia in vorbire și scriere a limbii romane.

De la Directiunea asociatiunei romane aradane.

Aradu in 21 dec. 1870.

Josifu Codreanu m. p.
notariu subst.

Ioane Popovicu Deseanu m. p.

Directore sec.

2-2

Pentru nefericitii francesi.

Din Baia de Crisiu prin dlu jude cerc. Teodoru Popu ni s'a tramisu o suma de 41 fl. 15 cr. v. a. la carea au contribuit:

Teod. Popu jude cerc. si Amosu Francu, v-comite, câte 5 fl; Dem. Somesányi, prootu rom. cat. Ales. Jndreiu, juras. Georg Secula, adv. Jos. Crisianu, ases. Ales. St. Siulatiu, proto-jude in Halmagin, J. Motiu, ases. P. Ladriesiu, not. com. in Risculitia, toti câte 2 fl, Biserica gr. or. din Risculitia 2 fl. 90 cr. Dr. Sig. Reichenberger, proto-medicu, G. Can Irea, ases. S. Borha, ases. G. Beovits, neg. Em Holoky, adv. J. Francu, proto-fiscalu, Dem. Papu, v-not. J. Vlassa, v-not. Dum. Riscutia, jude com. toti câte 1 fl; Silv. Bolfa, cancelistu si Egy valaki, câte 50 cr; Leone Piciu, protocolistu, G. Lucaciu, cancelistu, N. N., N. N. si Nic. Szogedi, preotu ref. câte 40 cr; Jos. Kováts, cancelistu si Just. Adamovicu neg. câte 30 cr; Toad. Strautiu, econ. S. Strautiu, econ, Gav. Strautiu econ. Pavelu Giurgiu econ, Gav. Stanila preotu, P. Stanila, econ.

Rusu Ursu, jude com. toti din Bulzesti, câte 20 cr; Pav. Strautiu econ. si Sim. Strautiu, econ. câte 10 cr; Petru Strautiu, econ. 5 cr.

Din Varadia, cottulu Temisiului, prin dlu negociatoriu Joane Alessandrescu ni s'a tramisu o suma de 13 fl. 20 cr. v. a. la carea au contribuit:

J. Alessandrescu, neg. 2 fl; Svet. Mihailovicu, neg. Jos. Buzianu, neg. Jos. Georgieviciu, butariu Tr. Alessandrescu, butariu, Mlad. Pavloviciu, servitoriu dom. si Mart. Medoia econ. câte 1 fl; Jos. Singer, neg. Aloisiu Neubär, isp. dom. Jac. Popovicu, cojocariu, G. Craciunu, econ. P. Vucica, econ. P. Berlia sen. si Vic. Berlia, câte 50 cr; Chir. Boraciu, econ. 40 cr; G. Valutianu, papucariu, J. Linca, Vic. Caimanu, Joane Dabiciu si Jov. Clenciu, toti econ. câte 20 cr; Pav. Baica, Jan. Fabianu si Jos. Minia, toti econ. câte 10 cr. —

Aceste mai susu publicate sume la olalta de 54 fl. 35 cr. v. a. facu cu cea publicata in nr. 9 sum'a totala de 460 fl. 89 cr. v. a.

Redactiunea.

PROTOCOLULU

siedintiei a II. (extraordinaria), ténute in Aradu in 27 novembre 1870, din partea directiunei a asociatiunei natiunale pentru cultur'a poporului romanu,

sub presiedinti'a

Directorelui prim. Antoniu Mocioni, asistandu

Membrii: Vic. Babesiu, Dr. Aless. Mocioni, Dr. At. Siandoru, Dem. Bonciu, Ioane Rosiu, Vas. Paguba, Jos. Popovicu, Teod. Serbu, Georg. Graciunescu, Jos. Goldisiu si Georg. Dogariu.

Notariu: Iosifu Codreanu.

17. Presiedintele dechiarandu siedinti'a de deschisa, aduce la cunoscentia, cumca notariulu asociatiunei dlu Petru Petrovicu — pre langa motive in scriu si-a datu resignatiunea; face deci întrebare, că: adunarea primesce resignatiunea, scú nu?

Decisu: Resignatiunea se primesce neconditionatu, si notariulu Petru Petrovicu unanimu se absolve de oficiulu notariuale, nu in sa si de responsabilitatea mai departe pentru functiunile sale oficiose de pana aci.

18. Se postesce cetirea si pertractarea motiveloru de resignare a notariului, ca astufeliu se se póta incungurá ori ce felu de suspitiuni; in sa presiedintele observa, că acést'a nu se póte intemplá, asta data de órace resignarea nu o are la sine, dar la alta siedintia o va substerne s pre pertractare.

Decisu: Actulu de resignare are ase produce si pertractá la cea mai de aprópe siedintia. —

19. Devenindu astfelu postulu notariuale vacantu presidiulu propune a se substitui prin unu altu individuu. — La propunerea dlui Vasiliu Paguba.

Se alege de notariu substitutu esactorele asociatiunei, Josifu Codreanu, care ja invitarea presidiului ocupa in data loculu notariuale.

20. Mai departe se face propunerea din partea presidiului, ca pentru alegerea unui notariu definitivu se se publice concursu.

Decisu: Directiunea va ingrigi pentru publicarea unui concursu cátu mai curendu; éra pana la alegerea definitiva a notariului, esactorele Josifu Codreanu — pre langa salariulu ordenariu va portá tóte agondele notariuale. —

21. Se ié la pertractare necesitatea de a se alege un'a comisiune, care se fia insarcinata cu luarea actelor directiunali de la fostulu notariu Petru Petrovicu, si predarea lor la actualulu notariu substitutu.

Decisu: Comisiunea se primesce si se alege membrii: Vas. Paguba si Ioane Rosiu, cari fora amanare vor luá tóte actele directiunali de la fostulu notariu, si le vor predá actualulu notariu substitutu, reportandu despre efectuit'a predare.

22. Esactorele Jos. Codreanu cetesce reportulu seu a sup'ra a ocotiloru despre cascigulu din representatiunea teatrale prin diletantii temisioroni, din sortitur'a cea mica, si din venitul de la balu; tóte intemplete cu ocaziunea adunarei generali a a. c.

Decisu: Raportulu se ié la cunoscentia, si pre langa unu estrasu d'in acestu decisu,

se va da una copia dupre relatiunea esactorele fostului notariu Petru Petrovicu, carele in terminu de 8 dile va avé a se dechiará in scriu naintea Directiunei in privinti'a difcultatiloru cuprinse in acestu raportu.

23. Presidiulu referéza despre resignarea de colectante a dlui protop. Joane Tieranu pentru cerculu Lipovei, reimnuandu tóte actele referitórie la acé ta colectura, si in fine propune alegerea altui colectante.

Decisu: Resignatiunea acésta se ié spre cunoscentia, si de colectante in cerculu Lipovei se alege dlu Sim. Davidu, comerciantu in Lipova; despre ce acést'a este a se incunoscentia in modulu indatinatu, tramitiendu-se tóte actele si tipariturile referitórie la colectura. —

24. Notariulu substitutu ce esce raportulu fostului notariu Petrovicu despre acele agende, cu a caroru efectuare s'a insarcinatu Directiunea Asociatiunei de catra adunarea generale.

Decisu: Servesce spre cunoscentia si acomodare. Incátu in sa privesce punctulu alu 4. lit. e) pentru tienerea adunarei generale pe anulu 1871 in Lugosiu, — facerea pasiloru necesari la inalt. Miristeriu de interne, se in crede dlui Directore primariu. Ce se tiene mai departe de punctulu alu 10. d'in raportu, in privinti'a examinarei ocotiloru despre rezultatulu d'in sortitur'a anului trecut, este a se provocá comisiunea alésa, (dnii Jos. Belesiu, Joane Bercianu, Stefanu Antonovicu, Alessiu Popovicu si Joane Moldovanu,) ca se grabésca cu efectuarea celoru incredintiate. —

25. Perceptorele Jos. Goldisiu referéza despre resignarea dlui Stef. Antonescu de colectante in cerculu Fagetului si alu Muresiului, recomandandu tot'odata in locul seu de colectanti: pentru cerc. Muresiului pre dlu Dem. Zsucu, notariu in Zabaltiu; éra pentru cerculu Fagetului pre dlu protop. At. Joanovicu; mai departe dlu perceptore depunendu tóte hartiile referitórie la acea colectura, raportéza, că de la colectantelo respectivu a primitu 153 fl. 50 cr. si a nume: 132 fl. taps'a de la membri, éra 21 fl. 50 cr. pentru 43 de diplome; face in sa observarea, că in list'a tramisa, tapselle le a aflatu gresitu sumisate, fiindu că banii tramisi se afla in suma mai putieni cu 2 fl. 50 cr. de cátu sum'a positiuniloru din lista. In fine substerne dóue dechiaratiuni de membri nu oi; a preotului din Capalnasiu Parteniu Gruescu si a docintelui Nic. Rachitanu totu de acolo, rmbi câte cu 2 fl. anuali, pe anii 1869/70 si 1870/71.

Decisu: Resignatiunea pe langa votare de recunoscentia protocolaria, se ié spre notit'a.

De colectanti, conformu propuneroi, se alege: pentru cerculu Muresiului dlu Demetriu Zsucu, éra pentru cerculu Fagetului dlu protop. At. Joanovicu, care alegere li se va face cunoscuta in modulu usuatu, tramitiendu-se hartiile referitórie la colectura. Incátu pentru diferenti'a de 2 fl. 50 cr. este a se incunoscentia respectivulu dnu fostu colectante spre suplínire. — In fine dnii Parteniu Gruescu si Nic. Rachitanu se dechiará de membri ai asociatiunei, si se decide a li se tramite diplomele usuat, pe langa solvirea tapseloru.

26. Membrulu Vinc. Babesiu aréta, că dlu Cogalniceanu, fostu ministru in Romania, celoru trei membri din Ungaria si Banatu ai academie romane, li-a tramisu unu numeru in somnatu de carti spre impartire la societati, si institute literarie, din cari dsa pentru partile banatice a primitu câte cinci esemplarie, asemenea dnii Josifu Hodosiu si Alesandru Romanu pentru Ungaria câte cinci; propune deci, ca acesti Domni se fia rugati, incátu acele carti nu le-ar fi impartitu dejá tóte la alte institute, a doná câte unu esemplariu si acestei asociatiuni. La casulu déca numitii domni nu ar mai dispune de nici unu esemplariu din cartile amintite, dsa insusi va reservá unu esemplariu d'in cele 5, ce le-a primitu pentru partile banatice.

Decisu: Propunerea se primesce, si dnii deputati dietali Josifu Hodosiu si Alesandru Romanu se vor recercá pentru donarea de câte unu esemplariu din cartile cestiunate. —

27. Pentru autenticarea protocolului acéstei siedintie Presidiulu va defige o dia pro carea se va conchiamá o siedintia autenticatória. —

Cu acést'a protocolulu s'a subrisu si autenticatu in presentia membriloru infacisati la

siedinti'a extraordinaria, ténuta in 11 Decembre 1870.

Joane Popovicu Deseanu m. p.
directore secund.

Josifu Codreanu m. p.

notariu subst.

Varietati.

— (Balu romanescu in Pesta!) Juni-mea rom. de la Universitate, in societatea loru „Petru Maioru“, din considerantele desfavorabileloru impregiurari politice si economice, mai vertosu in faci'a nefericiteloru lupte ale Franciei, a fostu decisu in unanimitate a nu téné estu-timpu balu natiunale. Mai tardiu alti juni, afara d'aceea societate, se socotira altfelu, a nume că chiar pentru nefericitii francesi póte se fia mai bine, a aduná prin tienerea balulului indatinatu — ceva modilóce de ajutoriu, si — luara iniciativ'a pentru balu natiunale. Intreprinderea fú incoronata, precum audimu, de unu succesu preste asteptare favorabilu; si astfelu Sambeta in 6/18 fauru, in eleganta sala de la Otelulu Frohner, se va téné indatinatulu balu romanu natiunale in Pesta. Acestu balu promite a fi fórtu animatu, căci pre langa familiile romane de aici, o multime de domni si de familie straine s'au ingagiatu a luá parte.

— (Articululu de fondu „Romania in diaristica straina“) ce incepuramu a publicá in nrulu 8, nu-lu continuaramu din acea cauza, căci tocmai s'a pusu la proba prin foile natiunale din Bucuresci — autenticitatea unui actu principalu, despre care avemu se vorbimu; si asiá cauta se asteptamu macar 14 dile rezultatulu cercariloru. —

Concursu

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scól'a confes. gr. or. de fete, nou creata in camun'a Fibisiu, cottulu Temisiului, pptulu Lipovei, se publica prin acést'a concursu pana in ultim'a lunei lui fauru st. v. — Emolumintele sunt in bani 105 fl. v. a. 45 meti de grâu, 80 lb. de clisa, 40 lb. de sare, 16 lb. de lumini, 6 orgii de lemne, 6 orgii de paie si corteln liberu. — Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si tramite recursele instruate conformu Statutului org. si adresate comitetului parochialu, — facendu se de odata cunoscutu, cumca numai aceia vor poté deveni in candidatura, cari se vor presentá personalu la faci'a locului.

Fibisiu, in 25 ian. 1871.

1-3

Comitetulu parochialu.

Concursu

Pentru ocuparea postului d. invetiatoriu in vacant'a statiune din Grosiu, comit. Carasiului, protopr. Lipovii, se publica concursu pana in ultim'a februaru a. c. Emolumintele sunt bani gat'a 63 fl; 15 meti de grâu, 15 de cucurudu in bómbe, o maja de lardu, 1/2 de sare, 12 lb. de lumini, 8 orgii de lemne din cari se incaldiesce si localitatea scollii: 2 lantie de pamentu fenatiu si 2 lantie cam bercosu; cortelu liberu si unu lantiu de gradina, locu aratoriu. — Doritorii d'a ocupá statiunea acést'a, pana la terminulu aretatu au se-si substerne recur-surile, in intielesulu statutului organicu comitetului parochialu, indreptandu actele catra rss. d. protopresvitoru Ioanu Tiaranu in Lipova.

Grosiu in 22 ian. 1871 st. vl

2-3

Comitetulu parochialu.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiatoréscu din comun'a Nemesiesti, protopopiatulu gr. or. alu Fagetului, se eserie concursu pana la 31 ian. 1871 c. v. Emolumintelu sunt: 35 fl. v. a., 8 meti de grâu, 14 meti de papusioiu, 50 lb. de lardu, 50 lb. de sare, 10 lb. de lumini, 8 orgii de lemne, cuartiru liberu si 1/2 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá acésta statiune sunt avisati, ca recursele loru bine instruate si adresate comitetului parochialu, se le tramita dlui prot. Atanasiu Joanovicu in Fagetu. — Nemesiesti, 10 Ianuariu 1871.

In co'ntielegere cu dlu protopopu.

3-3

Comitetulu parochialu.